

# SOM1027 Redoute de Herven

## ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Naam: Redoute de Herven

Plaats: 's-Hertogenbosch

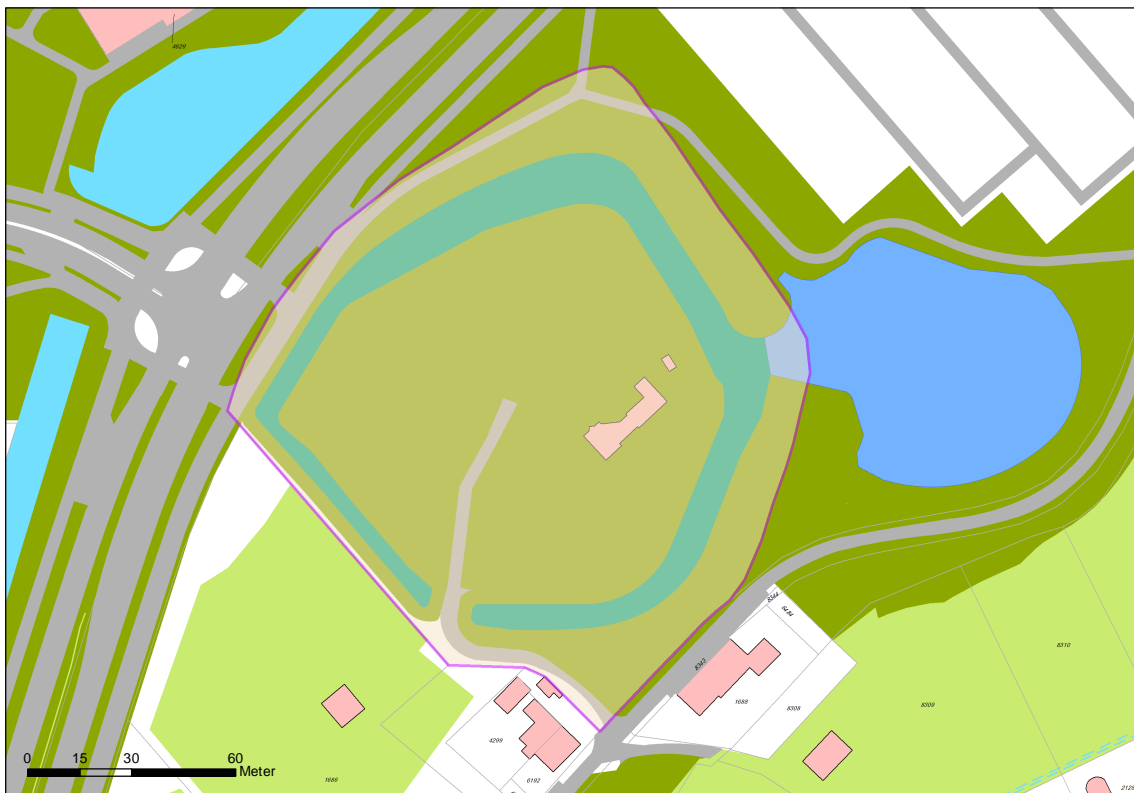
Complextype: Stelling, redoute

Datering: 1860

Beschrijving: Redoute aangelegd in 1860 ter verdediging van het acces tussen de Stelling Hintham en 's-Hertogenbosch, en het bestrijken van de weg tussen Hintham en 's-Hertogenbosch.

## Kaarten

### Locatie



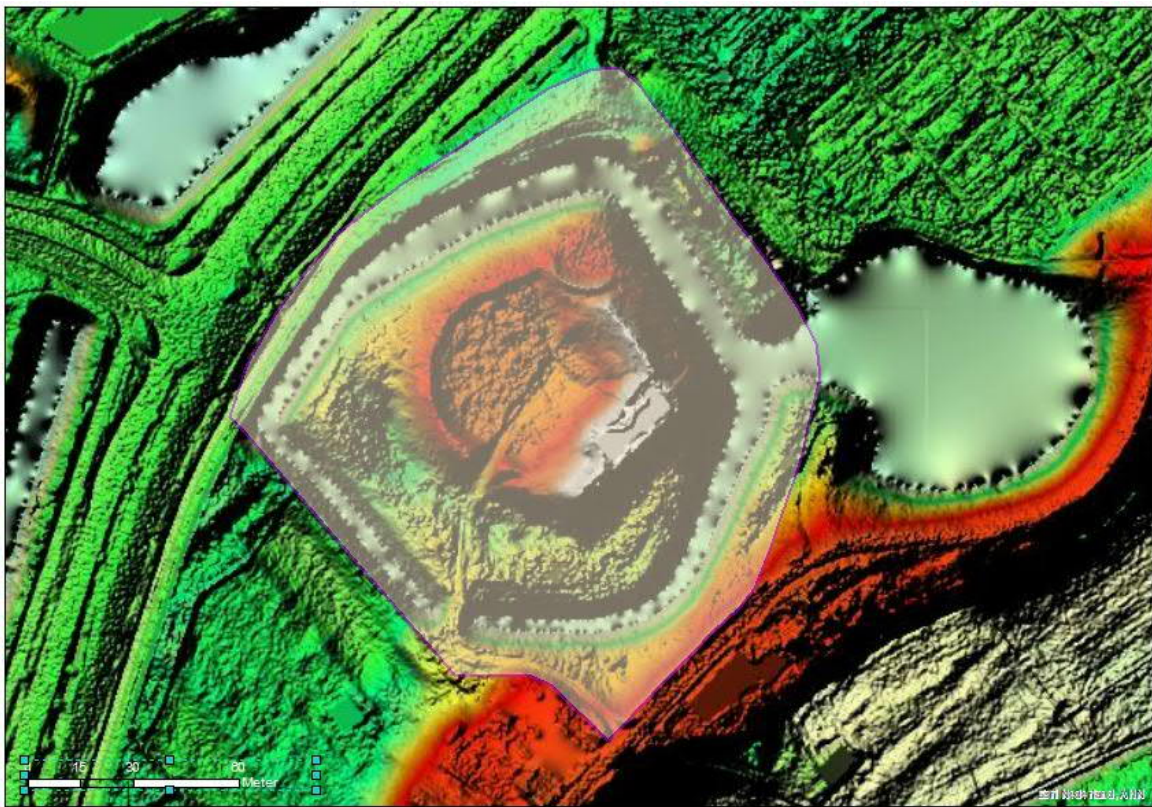
Bron: topografische gegevens in Geo-web, gemeente 's-Hertogenbosch

## Luchtfoto



Bron: luchtfoto 2020 in Geo-web, gemeente 's-Hertogenbosch

## AHN



Bron: AHN 3, maaiveld – hillshade





## INVENTARISATIE

### Landschappelijke en/of historische gegevens

Wanneer de redoute bij de Herven precies is aangelegd is onbekend. Gudde vermeldt dat de redoute in 1860 is aangelegd (Gudde p. 182) maar op de kadastrale minuut uit 1832 staat aangegeven dat er sprake is van een fortificatie (er staan geen details getekend). Op de topografische kaart uit 1837-1838 staat een redoute getekend die qua plattegrond sterk lijkt op de latere tekeningen uit de 19<sup>de</sup> eeuw. Wellicht werd de redoute in 1860 vernieuwd maar niet wezenlijk gewijzigd. Het vestingwerk moest een eventuele terugtocht van de bezetting van de Stelling Hintham naar de vesting 's-Hertogenbosch beveiligen en vuur uitbrengen op de weg tussen Hintham en 's-Hertogenbosch. In 1870 sloeg men een brug over de keelgracht en bouwde men op het terreplein een blokhuis en bomvrije ruimten. In datzelfde jaar werden de borstweringen verhoogd en werden er traversen aangebracht. Bij Koninklijk Besluit van 8 april 1886, Staatsblad nr. 48, werd de redoute gerangschikt onder de vestingwerken van geen klasse, wat neerkwam op het verlies van haar verdedigende functie. Bij Koninklijk Besluit van 28 mei 1926, Staatsblad nr. 156, werd zij als vestingwerk opgeheven. Bij de verdediging door de Duitsers van de stad in oktober 1944 heeft de redoute nog dienstgedaan als verdedigingswerk.

De redoute is nog grotendeels aanwezig: de wallen, de grachten en de brug zijn nog intact. Er zijn drie limietpalen bewaard gebleven. Op het terreplein is een woning met atelier gebouwd.

### Archeologische en bodemkundige gegevens

Op het terrein heeft geen archeologisch onderzoek plaats gevonden. De resten van de redoute zijn met het blote oog nog duidelijk zichtbaar en de contouren zijn op o.a. de AHN duidelijk te zien. Het terrein is zowel op de bodemkaart als op de geomorfologische kaart niet gekarteerd.

De redoute is aangelegd ten noorden van de dijk Herven-Heinis. Deze dijk dateert waarschijnlijk al uit de late middeleeuwen en begrenste het overstromingsgebied van de Maas (Beerse Overlaat) in het noorden. De dijk is diverse malen doorgebroken waardoor wielen zijn ontstaan. Hierdoor is het verloop van de dijk in de loop van de tijd een aantal keer gewijzigd. Van de redoute of batterij zijn diverse tekeningen bewaard gebleven zodat wij vrij veel informatie hebben over het uiterlijk ervan. De contouren van de wallichamen zijn nog vrij goed bewaard gebleven.

De redoute had aan de oostzijde twee rechte flanken met wallen waarop geschut geplaatst kon worden. De westzijde was afgerond en had een lagere wal. Middenin was een terreplein waar mogelijk een kazemat lag. Het geheel was omringd door een gracht. De redoute was via een brug bereikbaar vanaf de Herven.

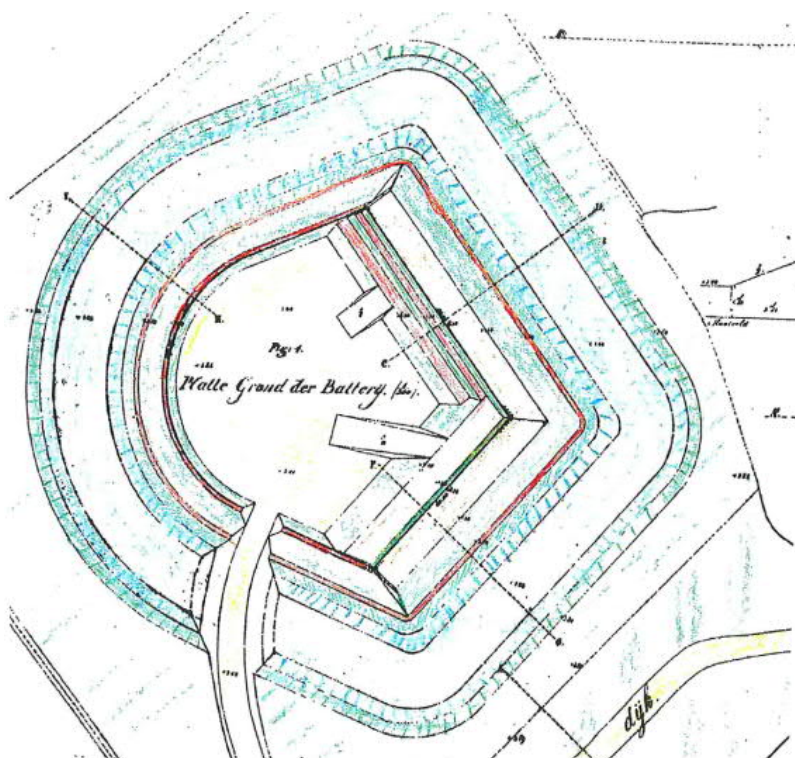
### Bouwhistorische gegevens.

Zie archeologische gegevens.

## Beeldmateriaal



Bron: kadastrale minuut 1832 in Geo-web, gemeente 's-Hertogenbosch



Opmeting 19<sup>de</sup> eeuw (herkomst onbekend)



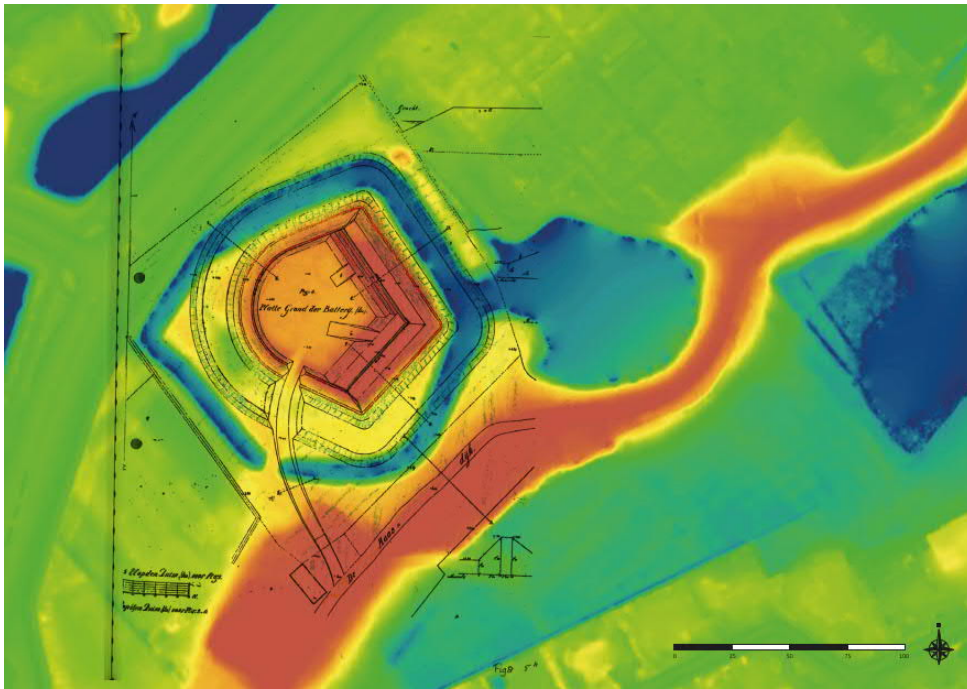




Bron: Luchtfoto 1944



Situatie tussen 1950 en 1960 (foto J.A.M. Roelands, collectie Erfgoed 's-Hertogenbosch 0004772)



19<sup>de</sup> eeuwse opmeting geprojecteerd op AHN

## Verstoringen

Gezien het bewaard gebleven reliëf zijn de resten goed bewaard gebleven. Alleen ter plaatse van het op de wal gebouwde woonhuis is de ondergrond waarschijnlijk deels verstoord.

## Veldbezoek

Veldbezoek heeft plaatsgevonden op 9 oktober 2020. Het terrein was echter niet toegankelijk voor inspectie.



Situatie tijdens veldbezoek. (foto: Ronald van Genabeek)



## Risico op degradatie

Het voornemen om het huidige woonhuis dat thans in eigendom is van de gemeente 's-Hertogenbosch in de verkoop aan te bieden vormt een risico voor de archeologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de redoute.

## Literatuur

Van Drunen, A. H., 1996, De stelling of positie van 's-Hertogenbosch, in: Atlas van historische vestingwerken in Nederland, Noord-Brabant

J. Gudde, 's-Hertogenbosch. Geschiedenis van vesting en forten ('s-Hertogenbosch, 1974; Monografieën 'De Boschboom' nr. 2), 182-183.

Van Osch, M., 2016, Redoute de Herven, rapport Oslo (Ontwerp Stedelijke en Landschappelijke Omgeving)

## INTERPRETATIE

Wat:

- Op het terrein bevinden zich de resten van een 19<sup>de</sup> eeuwse redoute. Deze bestaan uit wallichamen, kuilen en greppels, mogelijk een kazemat en (deels opgevulde) grachten.
- Met name in de grachtvulling kunnen kwetsbare vondstmaterialen verwacht worden.

Waar:

- De archeologische resten liggen direct onder het huidige maaiveld. Ze zijn als reliëf nog duidelijk herkenbaar.
- Gezien de verwachte diepte van de grachten kunnen de sporen tot enkele meters onder het maaiveld reiken.
- De begrenzing van de redoute kan op basis van de hoogtegegevens en oud kaartmateriaal vrij exact worden bepaald.

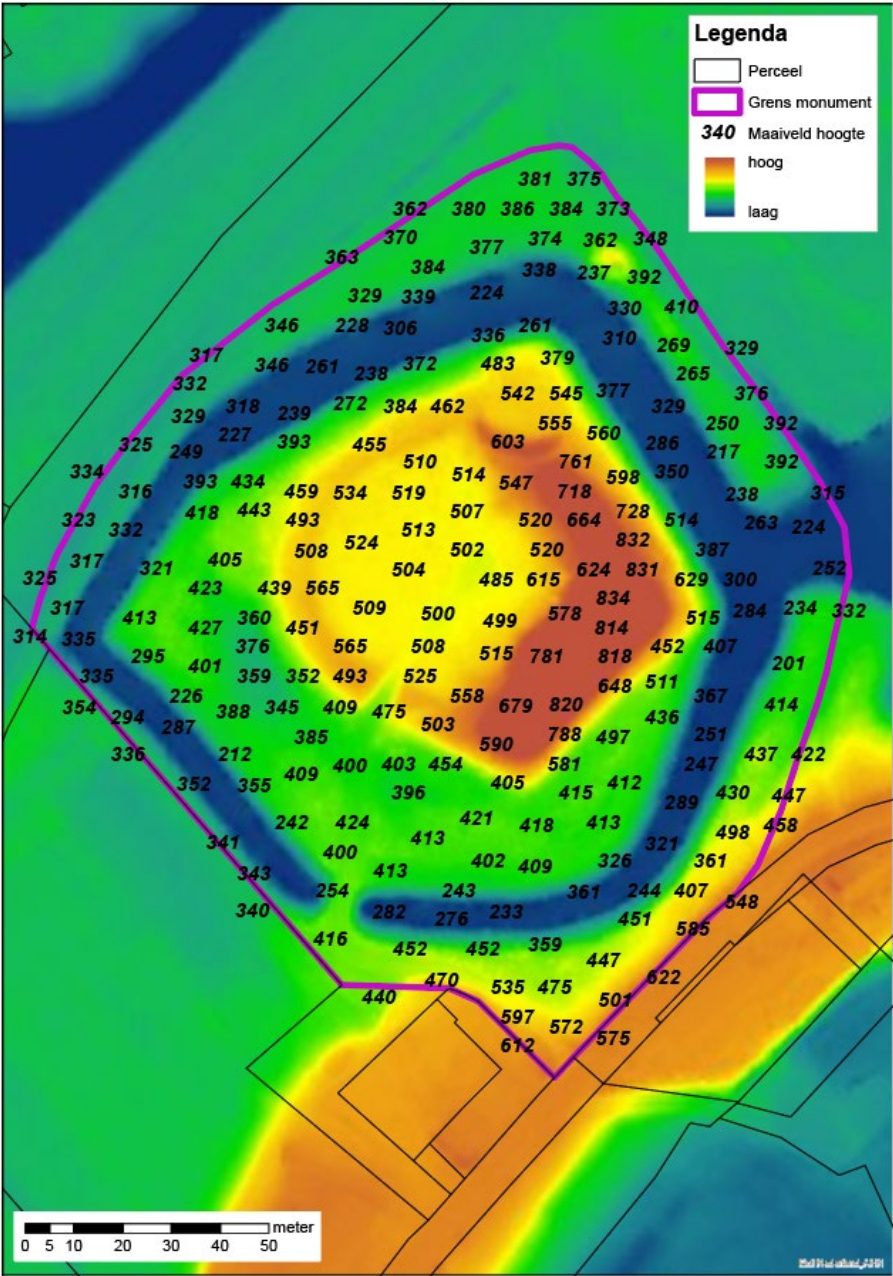


## WAARDERING

Conform de KNA-systematiek.

Waarden	Criteria	Waardering	Onderbouwing
Beleving	schoonheid	ja	De redoute is nog duidelijk zichtbaar in het landschap
	herinneringswaarde	ja/nee	De redoute is historisch bekend en verwijst naar de krijgsgeschiedenis van 's-Hertogenbosch
Fysieke kwaliteit	gaafheid	3	Gaafheid scoort hoog aangezien er nog reïf aanwezig is en de wallen zichtbaar zijn.
	conservering	3	Organische resten zijn in de grachten goed bewaard gebleven
Inhoudelijke kwaliteit	zeldzaamheid	1-2	Zeldzaamheid scoort laag tot middel omdat er in Nederland nog meerdere van dergelijke vestingwerken bewaard zijn gebleven. Dit soort kleine vestingwerken zijn meestal echter minder gaaf bewaard.
	informatiewaarde	2	Informatiewaarde scoort gemiddeld omdat er vrij veel bekend is over dergelijke vestingwerken en er tekeningen bewaard zijn gebleven. De exacte ouderdom is echter onbekend en de bodem kan informatie bevatten over het dagelijks leven op zo'n verdedigingswerk.
	ensemblewaarde	3	De redoute maakt deel uit van het stelsel van vestingwerken rond de stad.
	representativiteit	2	Representativiteit scoort middel omdat het waarschijnlijk representatief is voor dergelijke vestingwerken

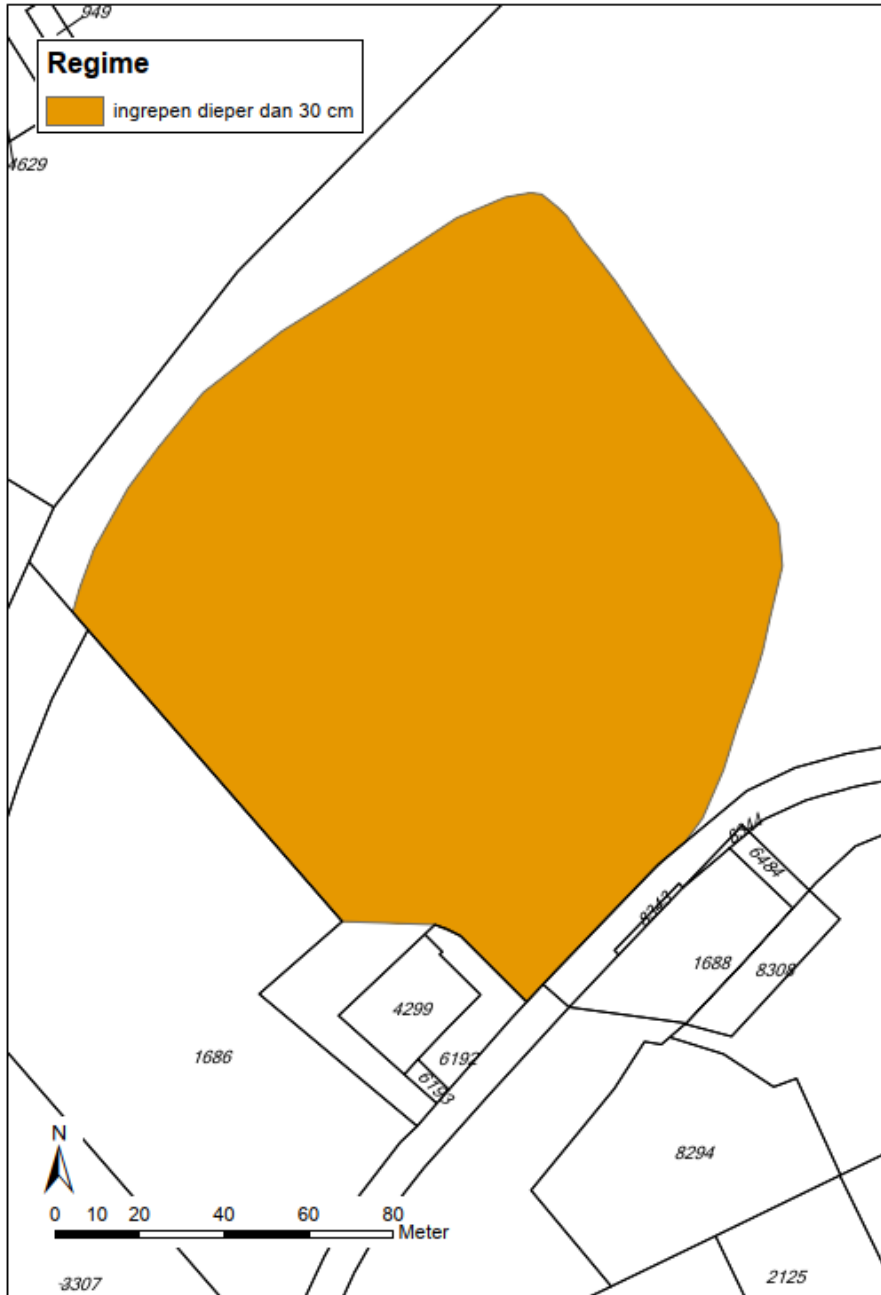
# SOM1027 Redoute de Herven



Maaiveldhoogtes januari 2022



## SOM1027 Redoute de Herven



### *Begrenzing monument en geldend regime*

Binnen het monument is één vrijstellingsregime van toepassing

Binnen het gehele monument is voor alle ingrepen waarbij de ondergrond dieper dan 30 cm onder het huidige maaiveld (zie maaiveldhoogtekaartje) wordt geroerd of grond wordt opgebracht een omgevingsvergunning noodzakelijk. Tot de vergunningplichtige ingrepen horen alle graafwerkzaamheden waaronder: ophogen, dempen van waterlopen, egaliseren, afgraven van grond, ploegen, aanleggen of vernieuwen van drainage, planten van bomen, uittrezen van stobben en uitgraven van watergangen. Deze opsomming is niet uitputtend. Het schonen van watergangen en maaien is niet vergunningplichtig mits de ondergrond en de waterbodem niet worden geroerd.